

DELAVEC

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 6/II.

Izhaja vsak četrtek.

Stane posamezna številka 1 Din,
mesečno Din 3.—, celoletno
35 Din. — Za člane izvod
po 60 para.

Oglasil po dogovoru.

Dopisi morajo biti frankirani
in podpisani, ter opremljeni
s štamp. dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije so poštnine
proste.

Glasilo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokrajinski odbor GDSJ.)

Od moža do moža!

Komunistično-nezavisna zgradba je v popolnem razsulu.

Ze davno smo se zavedali, da na lažeh zgrajeni pokret ne bo imel uspeha. Odkrito pa moramo priznati, da nismo pričakovali tako brzega poloma.

Nezavisni v Sloveniji so obvladali v glavnem dve stroki: železničarje in rudarje. Zadnje akcije pa, ki so jih vodili ravno v teh dveh strokah, so popolnoma skrahirale in prve posledice tega kraha se že kažejo.

Pri železničarjih so skrahirali nezavisni že za časa generalne stavke leta 1920. Vendar so ta polom umetno zakrili s tem, da so tembolj kričali, bahali in blatili naš pokret. Pri zadnji 24urni stavki se je pa pokazala vsa notranja gnoloba nezavisne železničarske organizacije. Ponesrečila se je ta akcija popolnoma v vseh onih krajih, kjer ni delovala šola ali upliv našega »Saveza železničarjev Jugoslavije«. In ker ima naš Savez svoje postojanke v glavnem le na Južni železnici, se je poznala njegova šola le tam, dočim na državni železnici, kjer Savez ni imel niti pred razdorom svojih starih kadrov in jih seveda tudi sedaj nima — tam se je stavka popolnoma ponesrečila.

Visokodoneče fraze nezavisnih so se s tem dejstvom razblinile v prazen mič in železničarji so spoznali, da je bila cela agitacija komunistov le dim brez ognja.

Tudi rudarski pokret je šel slično pot. Sicer je treba priznati, da so bili komunistični zaupniki med rudarji nekoliko manj kričavi, zato je pa njihovo ljubljansko zastopstvo tem bolj licitiralo s frazami in lažmi. Pri zadnji stavki, ki je bila prva resna preizkušnja za nezavisne, se je pa pokazalo, da komunistični vol, ni vol, temveč le — napihnjena žaba. Tudi tukaj je prišlo spoznanje, da je vse komunistično govorenje le ena sama velika laž. In rudarske mase se s studom odvrtačajo od svojih bivših vodnikov. S tem so komunisti zaigrali svojo drugo in zadnjo trdnjavo.

Za nas nastaja vprašanje, kaj naj storimo, da preprečimo nadaljni od komunistov izzvani pohod reakcije.

Dočim smo še včeraj kot manjšinska organizacija na železnici in revirjih prepuščali vodstvo in seveda tudi odgovornost nezavisnim, tako smo prišli danes v popolnoma nov položaj. Danes smo tako v revirjih kakor na železnici edina marksistična organiza-

cija in v tem položaju prehaja na nas tudi odgovornost za nadaljni potek stvari pri teh dveh strokah.

Razumljivo je, da naenkrat ne bo mogoče doseči to, kar so rudarji in železničarji že imeli takrat, ko je bila organizacija še cela in bojazmožna. To moramo doseči šele takrat, ko bo organizacija imela zopet toliko moči kot jo je imela v tistih časih.

Zato mora biti naše glavno delo v tem, da konsolidiramo in ojačimo organizacijo. To bo pa težko delo, ker so vodnjaki docela zastrupljeni. Komunisti so zadnje tri leta stalno blatili naše organizacije in naše zaupnike, zato je razumljivo, da bo težko prekoračiti ta visoki jez sovraštva, ki so ga komunisti z lažmi umetno zgradili. Težko bo prostemu rudarju ali železničarju prestopiti naš prag, ko so mu po 3 leta dopovedovali, da smo lopovi in izdajali. Pa tudi če je še tako besen na svoje bivše vodnike, vendar mu je tri leta ucepljevano sovraštvo napram nam ostalo v duši. Treba se je tega zavedati in s tem računati, da ne bo presečenj.

Nihče naj ne računa, da bo z enim lepim člankom ali govorom privabil te zbegane mase zopet nazaj v njihovo staro in edino pravo organizacijo. Treba bo velike požrtvovalnosti in mnogo podrobnega kulturnega dela, da bo razkol zopet zabrisan in ustanovljena stara enotnost organizacije. Od moža do moža bodo morali naši člani širiti naš nauk in naše spoznanje. Pa tudi to delo se bo moralo vršiti previdno in brez usiljevanja. Pa tudi na ta način ne, da bi kritizirali in jezicali o nezmožnosti komunistov, ker bi s tem odpirali še nezacepljene rane, temveč s prijateljskimi razgovori in posvetovanji kaj bi bilo treba ukreniti, da se neznosen položaj delavstva zboljša. K tem posvetovanjem treba pritegniti vse dobromisleče delavce, ne glede, če smo si bili še včeraj nasprotniki. Izločiti je treba le plačane elemente, ker te se spreobrača le z denarjem, katerega pa mi nimamo.

Naše strokovne organizacije so poklicane, da gredo kot prve na delo za ustvarjanje delavskega edinstva. Zato sodrugi, ne čakajte, da bo prišel kdo sam od sebe, pojdite med te svoje sotrpine, povabite jih v svoje krožke, sprejmite jih kot brate, ki ne trpe vsled svoje, temveč vsled tuje zlobe.

Pojdite na delo od moža do moža!!

K stavki čevljarjskih pomočnikov v Ljubljani.

V soboto, dne 29. septembra t. l. smo stopili čevljarjski pomočniki vseh ljubljanskih delavnic v stavko.

Predno smo se odločili za ta skrajni korak, smo skusili uveljaviti svoje upravičene zahteve z mirnimi sredstvi. Ze od 6. marca t. l. stoji naša podružnica v mezdnem gibanju. A zadruga ljubljanskih čevljarjskih mojstrov odklanja dosledno vsa pogajanja z nami. Tudi predlagano posredovanje gospoda inspektorja dela je zadruga odklonila. Z vsemi temi koraki nas je prisilila na boj s skrajnimi sredstvi, — za katera smo se morali končno odločiti, čeprav se dobro zavedamo, da bodo padle v boju tudi na naši strani žrtve.

Vendar gremo v ta boj z mirno odločnostjo, ki jo dajeta zavest, da je naš boj opravičen in neizogiben —

in prepričanje, da stopamo vanj po temeljiti pripravi, ki bo tudi nasprotni strani dokazala, da režejo boji na dve strani.

Ker polagamo veliko važnost na to, da se zaveda vse občinstvo in vsa javnost, kako zelo da je v tem boju pravica na naši strani, prosimo vso javnost, da si prečita

sledede številke,

ki dokazujejo, da je naša borba opravičena.

Čevlji so v Ljubljani ravno tako dragi, kakor v Mariboru. Vkljub temu se plačujejo pomočniki v Ljubljani veliko slabše, kakor v Mariboru. V dokaz navajamo nekaj števil iz ljubljanske in mariborske mezdne tarife za čevljarjske pomočnike.

Za delo se plača:

	v Mariboru	v Ljubljani	v Mariboru več za
Za par moških in žen. šivanih čevljev	370	260	40%
gorskih čevljev	340	280	23%
templancev	90	72	26%

Pri tem je treba imeti pred očmi, da tudi mariborske plače niso zadostne! Ako primerjamo naše plače s predvojnimi plačami, prihajamo do zaključka, da zaslužimo danes

le 60 do 70% predvojnih plač.

V normalnem delavnem času ne more zaslužiti čevljarjski pomočnik več nego 700 do 1000 K na teden. Ker se s tem ne da živeti, se je vpe-ljalo v naši stroki

povsod akord,

kojega nizko odmerjene postavke silijo pomočnike, k nadurnemu delu, tako da traja delo v posameznih slučajih do 12 ur in več.

S takim delom doseženi višji zaslužki pa služijo mojstrom zopet za dokaz, da zaslužimo dovolj.

Nastane vprašanje, ali nas res ni mogoče bolje plačati in ali je upravičen izgovor, da ne moremo zahtevati takih plač, kakor smo jih imeli pred vojno. Na to nam da odgovor naslednja tabela:

Izdelek:	Cena l. 1914	Cena l. 1923	Kolikokrat je cena višja
Boks-čevlji srednji	10	1400	140 krat
polšivi	4	600	150 »
templanci (moški)	1'60	240	150 »
templanci (ženski)	1'40	180	130 »
pete (moške)	0'60	60	100 »
pete (ženske)	0'45	45	100 »

Pred vojno je stal 1 kvadrat usnja 1,20 K, danes stane 120 K, 1 kg podplatov 4 K, danes stane 350 do 400 kron. Surovine se toraj gotovo niso podražile bolj nego izdelek! Iz tega sledi, da bi se mogle delavske plače v tem slučaju v istem razmerju povišati, kakor izdelek.

Ako pomislimo, da je zaslužil čevljarjski pomočnik pred vojno 16 do 20 K na teden, bi mogel zaslužiti danes delavec od 2000 do 2500 K na teden, ako bi naj njegova plača tako porasla, kakor je porasel izdelek! V resnici pa zaslužimo dosti manj, pri normalnem delu le 700 do 1000 kron!

Zgornje zaslužke bi mogli zahtevati, — zakaj občinstvo ta denar plača, v resnici pa tega niti oddaleč ne zahtevamo!

Rudarjem Slovenije.

Dogodki zadnjega časa nas silijo, da povemo rudarjem vse Slovenije odkrito, pa če tudi bridko resnico o njih položaju. Kakor je nam vsem znano, je rudarsko delo eno najtežavnejših in najnevarnejših poslov. Ne le to — rudarska industrija je ena najdobičkanosnejših strok za kapitaliste. Ni čuda, da bije rudarsko delavstvo v vseh državah najostrejši boj napram svojim izkoriščevalcem za zboljšanje svojega gmotnega položaja. Gigantski boj rudarjev v Ameriki, v Češkoslovaški in Madžarski, ter

Mi zahtevamo le majhen povišek, golo eksistenco, vkljub temu pa v pol leta mezdnega gibanja nismo prišli niti do pogajanj.

Občinstvo se boji, da bodo čevlji zopet dražji, ker zahtevamo večje plače. Poglejmo, če po pravici? Poglejmo, kam gredo zneski, ki jih plačuje občinstvo za čevlje? (Zneski v kronah.)

Izdelek	Izkupilo	Usnje	Drugo	Stroški		
				Delo mojstra	Plača pomoč.	Dobitek mojstra
Boks-čevlji	1400	800	100	100	150	250
polšivi	600	280	20	40	110	150
templanci	246	120	20	—	40	60
pete	60	20	6	—	16	18

Iz te tabele bo vsak razvidel, da se podražnja čevljev ni bati. Cene čevljev določa konkurenca in povpraševanje. To je pognalo cene silno navzgor, čeprav so bile naše plače nizke. Koristi od tega pa so kri-vično porazdeljene. Mi se borimo zato, da se ta krivica popravi. Delavci, nameščenci, uradniki, — vsi, ki vas je povojna anarhija v cenah težko zadela, vsi vi, ki dajete dlani in glave za bogatenje drugih: naša krivica je del krivice, ki zagrenjuje tudi vaše življenje, naš boj je vašemu enak. Enako upravičen, a enako težek.

Vkljub temu smo se ga odločili izvojevati. Zanašamo se, da lahko računamo pri tem na vaše dragocene simpatije.

Računamo z dolgo borbo. V tej borbi bomo morda prisiljeni, da pričnemo z delom na svoj račun. Pri tem nas lahko delavstvo in vse občinstvo s tem podpre, da daje vsa dela direktno nam, ne mojstrom. Mi bomo s svojimi odposlanci naročila sami pobirali. Uverjeni smo, da bomo izvršili ta naročila v zadovoljnost občinstva, — saj smo izvrševali ta dela po večini že itak tudi dosedaj.

H koncu še besedo našim mojstrom! Mi nismo bili tisti, ki smo naše medsebojne odnose hoteli zastrupiti. To je bila vaša zadruga, ki se z nami pol leta igra!

Mi nismo bili tisti, ki smo hoteli, da imate od tega boja začasno in — če se razvije boj do najostrejših oblik, — trajno škodo. To je bila vaša zadruga! Zato se pogovorite z njo! Ako se zadruga na podlagi tega razgovora ne bo več postavljala na dosedanje odklanjujoče stališče, smo radi pripravljeni na pošten sporazum, ker ne zahtevamo nič pretiranega. Drugače bo boj, na katerega smo se pripravili dolg in trd, — koncem koncev pa bo naša pravična stvar — po žrtvah, ki so docela nepotrebne — vendarle zmagala.

*

žrtvujejo svoje življenje samo za interese in koristi nekoliko izkoriščevalcev, jih sili k temu najostrejšemu boju, ki dobi vedno bolj znak boja dveh razredov. Da pa je pri vsem tem njihov boj uspešnejši, se dobro zavedajo, da je treba brezpogojno vpoštevati tudi vsa sredstva, ki so za dosego zmage v tem boju potrebna. In ta sredstva so: 1. razredna zavednost; 2. medsebojna vzajemnost; 3. prava taktika; 4. enotne in disciplinirane strokovne organizacije z močno finančno podlago.

Pri vsem tem pa jih vodi geslo: ne demagogijo, temveč resno delo vodi k zmagi. Kako pa je pri nas v Sloveniji oziroma v Jugoslaviji? Naš delavski pokret, posebno pa še rudarski, je razbit. Rudarji se premalo zanimajo za pravi razredni boj. Manjka jim prave razredne zavednosti in tiste trdne vere v zmago delavskega razreda nad kapitalističnim razredom.

Pa še tistemu delu rudarjev, ki se v precejšnji meri zaveda razrednega boja, manjka prave razsodnosti in uvidnosti. Tako je danes mogoče, da imamo pri tem malem številu organiziranega delavstva, 6 do 7 strokovnih organizacij in se v njih udeležujejo najreakcionarnejše meščanske stranke. Te stranke kažejo delavcem delavski obraz, na drugi strani so pa ob enem vladne stranke, ki pošiljajo nad delavstvo orožnike in biriče.

Kakšne posledice ima to potem za rudarje, je razvidno iz tega, da prehajamo že v 6. leto povojne dobe, pa rudarji še niso pridobili nobenih zboljšanj svojega položaja. Še tisto malo, kar smo si priborili po prevratu, dokler smo bili enotni, je vzel kapitalizem zopet nazaj. Danes v dobi najhujše draginje nam kratijo plače, ki že itak ne odgovarjajo potrebam življenja. Mečejo nas na cesto, ter kujejo najreakcionarnejše odredbe, kakor rudarski zakon, kateri predvideva podaljšanje delavne

ga časa v rudarskih podjetjih, pravilnik o delovanju delavskih zaupnikov, načrt reorganizacije bratovskih skladnic itd. Vse to je zamišljeno od strani kapitala z namenom, da popolnoma zaslužni rudarsko delavstvo.

Rudarji! Vzdrinite se in spregledite in videli boste, da stojite na robu groba, ki ste si ga sami izkopali vsled vaše nezavednosti. Ne verujte, da vam bodo nebesa prinesla boljše življenje in lepše sadove. Ne verujte, da vas bodo narodno-radikalne fraze rešile; dale so vam zakon o zaščiti kapitalistov in dali so vam bajonete in ječe, ko ste zahtevali kruha. Ne verujte lažikomunistom-neodvisnim, ki vam že 3 leta obljublajo boljše viški raj na zemlji, a so vam prinesli reakcijo in preskrbeli, da ste izgubili dvamesečni zaslužek in v boju še ničesar pridobili: preskrbeli so vam, da je danes nad 600 nedolžnih rudarjev z družinami vred na cesti brez sredstev; preskrbeli so vam, da postopa danes Trboveljska družba z vami slabše kakor z živino. Rudarji spregledite in prevdarite! Vaša bodočnost je odvisna od vas samih, ali postanete popolni sužnji kapitala, ali pa hočete postati svobodni ljudje, ki nimajo pravice samo do trpljenja, temveč tudi do človeškega življenja. Ako ste se odločili za prvo, je vaša usoda zapečatená. Ako ste se pa odločili za drugo, takrat pa proč z mlačnostjo in spanjem, proč z brezbriznostjo v vaših vrstah, na delo za povzdigo našega rudarskega pokreta in naših enotnih strokovnih organizacij. Uniji slov. rudarjev boste hote ali nehoti morali priznati, da vam je ona, dokler ste bili njeni člani, izbojevala to, kar je bilo pod danimi pogoji mogoče. In to dela tudi danes povsod tam, kjer ji je delavstvo ostalo zvesto. Rudarji spopolnite vaše bojne vrste, izobrazite se v razrednem boju! Ustvarite si moralno in materialno silo, ki bo v stanju kljubovati vsem kapitalističnim viharjem!

Draginja in življenjske potrebe

meseca septembra 1923.

Eksistenčni minimum za mesec september 1923 za 5-člansko družino (mož, žena in 3 otroci, stari 12 let, 7 let in 1½ leto):

predmet	Mesečna potreba	Za enoto Din	Skupaj Din
moka 0	15 kg	6.50	97.50
moka za kuho	10 »	6.25	62.50
moka krušna	10 »	6.—	50.—
koruza	20 »	3.—	60.—
krompir	70 »	1.25	87.50
fižol	3 »	6.50	19.50
meso 1. vrste	11 »	26.—	286.—
meso 2. vrste	10 »	25.—	250.—
mast	3 »	40.—	120.—
sol	1 »	4.—	4.—
olje	1.5 l	25.—	37.50
riž 1. vrste	2.5 kg	13.—	32.50
riž 2. vrste	2.3 »	12.—	30.—
sladkor, kocke	2 »	23.—	46.—
sladkor kristalni	2 »	22.—	44.—
kava Santos	0.7 kg	48.—	33.60
kava Rio	0.7 »	40.—	28.—
frank	0.1 »	25.—	2.50
milo	1 »	19.—	19.—

predmet	Mesečna potreba	Za enoto Din	Skupaj Din
kisova kislina	0.1 »	2.—	1.—
čaj	0.1 »	75.—	7.50
mleko	20 l	4.—	80.—
rum	0.5 l	32.—	16.—
drva	1 m ³	200.—	200.—
premog	4 q	47.50	95.—
čevlji	pol para	300.—	150.—
kamgarn	1 m	300.—	300.—
ševiot	1 m	160.—	160.—
malinos	2 m	20.—	40.—
skupaj			2349.60

je bil eksistenčni minimum 22. septembra 1923.

Opomba: Računamo, da odpade od tega zneska 32% za težkega delavca, 25% za ženo, 20% za otroka nad 12 let, 17% za otroka v šolski dobi, 8% za malega otroka. Pri samcih, ki ne živijo v skupnem gospodinstvu računamo, da je treba pribiti k zgornji vsoti 50 do 70%.

Podlistek.

Navodila delav. zaupnikom.

(Po Robert Dannebergovi knjigi »Der Vertrauensmann« sestavil Dr. C. J.)

3. Predsednik.

Predsednik je najvažnejši organ vsake organizacije. On vodi društvo. Ne samo, da sklicuje shode, sestanke in seje ter jim predseduje, ima tudi predvsem dajati iniciativo za delovanje organizacije, ima skrbeti za to, da organizacija pri vseh prilikah javnega življenja, kadarkoli nanese potreba, zavzame svoje stališče in manifestira svojo voljo. Predsednik mora biti v izpolnjevanju organizacijskih dolžnosti vzgled ostalim odbornikom in vsem članom.

Predsednik zastopa organizacijo pred nadrejenimi organizacijami, n. pr. pred okrožnim in pokrajinskim odborom. — Istotako zastopa svojo organizacijo napram vsem nasprotnikom. Če vživa tudi pri nasprotnikih sloves značajnega in poštenega moža, koristi ugledu organizacije. Kdor torej prevzame mesto pred-

sednika, naj prav posebno pazi nase in na svoje obnašanje. Kar stori ali opusti koristi ali škoduje tudi organizaciji in stranki.

Predsednik bodi prvi agitator za organizacijo. Njegova naloga bodi, da ne prestando pridobiva nove člane za organizacijo. Za to je potrebno, da zna z ljudmi pravilno občevati, da jih pridobiva, ne pa odbija. Kdor vedno sitnari ali neprestano deli nauke ali gleda na vse druge ošabno od zgoraj navzdol, ta nikogar ne pridobiva. Člani ne prihajajo za to na sestanke, da bi bili znova ošteteni in zapostavljeni. Predsednik naj ne pozabi, da ima vsak človek svoje slabosti, zato mu je potrebno mnogo potrpežljivosti in prizanesljivosti. Nič manj potrebna pa mu je vztrajnost. Ako je organizacija dosegla uspeh, n. pr. pri volitvah, ne sme opustiti agitacije, temveč jo mora podvojiti, kajti znano je, da se žilavi nasprotniki ravno po neuspehu s podvojeno silo vržejo na delo. Ako pa je organizacija doživela poraz in je podlegla, bi predsednik svoji stvaril storil najslabšo uslugo, ako bi obupal in vrgel puško v koruzo ali bi skušal s kislim obrazom vračati krivdo na druge.

Ujedinjenje kovinarjev.

Akcija za ujedinjenje kovinarjev Slovenije s kovinarji ostalih pokrajin traja že od prevrata sem. Na vsakem kongresu smo sprejemali resolucije o ujedinjenju, ki pa so ostale žalibog le resolucije na papirju. Vsa dobra volja, ki smo jo tozadevno pokazali na kongresih, ni bila dovolj močna, da bi premagala in odstranila zapreke, ki so se pojavljale popolnoma nepričakovano. Največje težave pa nam je delalo to, ker smo se s drugimi z juga premalo poznali. O njih smo slišali le na kongresih, ko so nam utemeljevali potrebo enotne kovinarske organizacije za celo državo. Ko pa je kongres minul, smo se razšli in cela akcija je vsled prevelike zaposlenosti na obeh straneh takorekoč počivala do prihodnjega kongresa. To je trajalo do lanskega leta, ko smo šli v Zagreb z največjim upanjem, da tam vse sprejete resolucije o ujedinjenju fiktivno izvedemo. Toda bili smo razočarani. Pokazalo se je, da smo bili na ujedinjenje eni kot drugi še premalo pripravljeni in vrnili smo se praznih rok brez tako potrebne enotne kovinarske organizacije. Ostali smo s Savezom metalnih radnika Jugoslavije sicer v istem razmerju kot smo bili, a duhovi so se razburili in bati se je bilo, da bo vse delo na tem polju zopet počivalo. To bi se najbrž tudi zgodilo, da ni posegla vmes Internacionalna zveza kovinarjev, ter skli-

cala meseca maja t. l. v Zagreb konferenco vseh, njej priključenih organizacij na Balkanu. Ta konferenca, katere se je udeležilo tudi ODK, je na predlog tajnika Internacionale s. Ilg-a sklenila, naj se sestavi odbor, ki bo imel nalogo pripraviti pot resničnemu ujedinjenju. Ko je odbor pričel delovati, se je takoj pokazalo, da je bila neuspehov zagrebškega kongresa kriva samo nepripravljenost, vsled česar si nismo mogli v tistem kratkem času dopovedati, kaj tako eni kakor drugi hočemo in kakšno organizacijo si želimo, da bodo njeni uspehi čim večji. Pokazalo se je, da ne obstajajo med ODK in SMRJ niti najmanjša nasprotja, kar je pripravljalnemu odboru delo zelo olajšalo. Pripravljalni odbor je te dni poročal Centralnemu odboru ODK in SMRJ o svojem delu, ter predlagal, naj se vrši skupni kongres dne 25. novembra t. l. Ker sta oba centralna odbora odobrila delo pripravljalnega odbora, sklicujeta Osrednje društvo kovinarjev in Savez Metalnih radnika Jugoslavije na dan 25. novembra t. l. kongres ujedinjenja s sledečim začasnim dnevnim redom: 1. otvoritev kongresa; 2. volitev verifikacijskega odbora; 3. poročilo centralne uprave; 4. ujedinjenje; 5. načrt pravil; 6. Načrt pravilnikov; 7. načrt razdelitve prispevkov; 8. volitev novega odbora.

Delavske plače v Sloveniji.

Na podlagi statističnih podatkov, ki jih imamo od Okrožnega urada za zavarovanje delavcev se da napraviti marsikak zanimiv sklep o gmotnih in socialnih razmerah slovenskega delavstva.

Kakšne so po tej statistiki pri nas delavske plače?

To nam predočuje sledeča tabela:

Na mesec zasluži Din	Odstotkov vsega pri O. U. zavarovanih (77829) delavcev:
po 240	18.68
240—290	4.85
290—350	7.60
350—420	6.50
420—500	8.79
500—560	7.74
560—720	11.16
720—850	10.25
850—1000	9.42
nad 1000	15.01

Ta slika predočuje povprečne številke za celo Slovenijo. Ako si pogledamo razdelitev plačilnih razredov po posameznih okrožjih, se za posamezne kraje ta že itak neugodna slika še močno poslabša.

Sledeči pregled nam kaže koliko odstotkov delavstva je zaslužilo pri posameznih poslovalnicah nad 850 Din na mesec.

Poslovalnica:	Odstotkov:
Tržič	37.60
Jesenice	37.26
Vranika	31.03
Ljubljana	30.85
Maribor	26.51

Predsednik naj se vadi pravilno občevati tudi z nasprotniki. Tiste, ki po svoji razredni pripadnosti spadajo k delavstvu, je treba prepričati in jih pridobivati ter odtegniti nasprotnim organizacijam. Tisti pa, ki po svojih interesih ne spadajo k delavstvu, naj bi se učili vsaj razumevati smisel in cilje delavskega pokreta. Če bi se to doseglo, bi strankarski boj postal bolj stvaren in načelen in manj oseben.

Predsednik, ki je pravi vodja organizacije, nima torej lahke naloge, ako hoče delavstvo pravilno zastopati. Ne sme pozabiti, da gledajo na njega prijatelji in nasprotniki in da po njem presojujejo organizacijo ali stranko. Zlasti tudi ne sme izgubiti izpred oči, da noben kraj ne more obstojati sam zase, temveč da je vsaka vas, vsaka občina samo en del večje celote, okrožja, pokrajine. Zato naj skuša delovanje svoje organizacije vzdržati v soglasju s soslednjimi prijateljskimi organizacijami in mora vzdržati trajno in čim krepkejšo zvezo z višjimi delavskimi forumi in odbori. Na ta način bo pospeševal enotnost delavskega pokreta.

Predsednik mora v splošnem skrbeti za to, da organizacija izpolnjuje svoje

dolžnosti. Ne sme si pa niti on, niti odbor prilastiti diktature nad člani, temveč se mora vedno zavedati, da je izvoljen od članov za upravitelja organizacije, in da je članom odgovoren za svoje delo.

Kadar je predsednik zadržan, vodi posle organizacije podpredsednik. V tem slučaju velja za podpredsednika vse to, kar je povedano o predsedniku.

Že zgoraj je bilo omenjeno, da predsednik predseduje društvenim shodom, sestankom in sejam. Naj slede nekatera navodila, kako je voditi take shode in sestanke.

Predsednik se mora predvsem potruditi, da je sestanek ali shod dobro pripravljen, da so člani in sploh delavci o shodu pravočasno obveščeni, in da se pravočasno razvije agitacija za udeležbo. Od razmer je odvisno, ali naj se ta agitacija vrši od ust do ust, ali z malimi lističi in lepaki. Za shod je izbrati prostor, kamor delavci radi zahajajo. Paziti je, da se shod vrši v takem času, ko ni kake druge prireditve, ki zanima delavstvo, n. pr. gledališka predstava ali pevski večer.

(Dalje prihodnjic.)

stavljati ogromno denarno silo, s katero ti može razpolagajo. Ako vzamemo, da se obrestuje 1000 milijonov dinarjev po 6 procentov, znaša to 60 milijonov dinarjev. To se pravi, da mora delati trikrat toliko ljudi, kakor je vseh obrtnih in industrijskih delavcev Slovenije samo za obresti takemu kapitalistu!

To je produkcija, ki je tak kapitalist

ne more potrošiti. On je prisiljen vlagati ta bogastva v nove stroje in nove tovarne — kar mu njegov dobiček še veča. Na ta način podjarmjuje kapital zemljo in vsa naravna bogastva sveta.

Tako nam odpirajo tudi te številke pogled v zakone kapitalističnega gospodarstva.

Naše organizacije.

Strokovna komisija.

Zbirka Strokovne komisije za stavkovni sklad rudarjev in mornarjev od 25. 9. 1923 do 2. 10. 1923.

PETI IZKAZ.

Kovinarji:

Jesenice nabir. pola št. 3	Din 45.—
» » » » 4	» 117-25
» » » » 7	» 117 50
» » » » 8	» 29-50
» » » » 9	» 289.—
» » » » 10	» 19 50
» » » » 11	» 113.—

Skupaj Din 906 75

I. II. in III. in IV. izkaz Din 3626 45

Skupaj Din 4533 20

Skupno:

Kovinarji	Din 4533 20
Kemični delavci	» 2919 55
Usnarji	» 617 50
Živilski delavci	» 511.—
Oblačilni delavci	» 593.—
Namesčenci boln. bl.	» 247 75
Tobačni delavci	» 213 25
Stavbinski delavci	» 190 60

Skupno Din 9223 85

Kovinarska stroka.

Pozor funkcionarji in člani Osrednjega društva kovinarjev. S 40. tednom so se spremenili razredi članskih prispevkov sledeče: Kdor zasluži do 16 Din dnevno, plača VI. razred 2 Din, od 16 do 23 Din V. razred 3 Din, od 24—31 Din IV. razred 4 Din, od 32—40 Din III. razred 5 Din, od 41—48 Din II. razred 6 Din, preko 48 Din I. razred 7 Din. Vsak član mora vplačati najmanj v tisti razred, v katerega po svojem zaslužku spada. Ta razdelitev velja za prispevke, ki bodo vplačani za čas od 1. okt. naprej. Za sodruge, ki so zaostali s svojimi prispevki so znamkice do vstevšega 39. tedna veljavne po stari razdelitvi. Oni sodrugi pa, ki so vplačali v naprej, morajo od 40. tedna dalje doplačati po 1 Din za znamkico. — Tajništvo Osrednjega Društva kovinarjev.

Iz protezne delavnice v Ljubljani. V tukajšnji protezni delavnici obstoji delavni red, katerega je potrdila pokrajinska uprava meseca aprila 1922. — Zadnji čas pa je pričel upravitelj delavnice izdajati na lastno roko razne odredbe, pri čemur ne vpoštevata delavcev, ne njihovih zaupnikov. Te odredbe da enostavno v podpis predelavcem, ter zahteva potem, da naj veljajo za vse delavce. Poleg tega so pa nekatere teh odredb take, da celo nasprotujejo določbam delavnega reda. Tako na primer pravi delavni red, da ima vsak delavec za vsak odsluženi mesec en dan plačanega dopusta. G. upravitelj je k

temu pridal odredbo, da mora vsak delavec svoj dopust izčrpati v enem koledarskem letu, sicer mu zapade. To bi bilo z ozirom na red zelo lepo, ako ne bi pri tem izgubil vsak delavec en dan dopusta na leto, kajti dopust dobi šele, ko je doslužil cel mesec, ko je pa doslužil mesec december, je minulo tudi koledarsko leto in dopust za december je zapadel.

Ko sta od delavstva pooblaščenca zaupnika pred kratkim tozadevno intervenirala, ju je g. upravitelj nahrulil, češ, naj nikar ne mislita, da sta v svobodni republiki in jima grozil z odpustom vsega delavstva. — G. upravitelju pridno sekundirajo razni »voditelji« delavnice, katerih je za nadzorovanje 28 delavcev toliko, da delavci že več ne vedo, kdo vse nadzoruje, posebno še, ker nihče izmed takozvanih »voditeljev« ni pravi strokovnjak. Zato bi želeli, da vodstvo delavnice vsestransko vpoštevata delavni red, sporoči delavskim zaupnikom, kdo je postavljen v delavnici, da nadzoruje, obenem pa dotičnika tudi pouči, naj postopa z delavci kot z ljudmi in naj ne vpije nad njimi kot nad živino.

Celje. Pretekli četrtek se je vršilo zborovanje kovinarjev, katero je bilo sicer maloštevilno obiskano, a bile so zato debate veliko bolj stvarne, kakor pa na kakem velikem shodu. Kljub maloštevilni udeležbi so bila zastopana vsa podjetja. Sodrugi Uratnik je razlagal zgodovino strokovnih organizacij in njihovega gospodarstva. V debato so posegli s. Koren, Leskošek, Plankar, Hrastnik, Filipič i. t. d. Navzoči so napravili razne sklepe, s katerimi se naj v bodoče povzdigne organizacijo kovinarjev. — V soboto dne 6. oktobra se bo vršilo zborovanje zlatarjev, električarjev in ključavničarjev pri Janžeku v Celju. Sodrugi, udeležite se zborovanja polnoštevilno!

Podružnica O. D. K. v Ljubljani sklicuje za nedeljo, dne 14. oktobra t. l. ob 9. uri dopoldne v salonu restavracije pri »Levu« izredni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Položaj kovinarskega delavstva. 4. Razno. Opozarjamo vse člane ljublj. podružnice O. D. K., da se tega izrednega občnega zbora zanesljivo udeležite. France Vidmar, t. č. tajnik. France Hribar, t. č. podpredsednik.

Stavbinska stroka.

Litija. V Litiji se je ustanovila podružnica »Unije stavbinskih delavcev«

dne 30. avgusta t. l. Na ustanovnem shodu je poročal s. Leskošek iz Celja. Podružnica se je v kratkem času razvila tako, da je do 20. septembra štela 130 članov, nakar se je tamošnjemu podjetju predložila spomenica za povišanje plač. — Dne 25. septembra t. l. se je vršilo mezdno pogajanje pri tvrdki R. Eksner v Litiji, ter je delavstvo doseglo povoljen uspeh. V naslednjem priobčujemo pogodbo, ki se glasi:

Zapisnik,

sestavljen v pisarni stavbenega podjetja R. Eksner, t. č. v Litiji.

Predmet:

Določitev mezd pri omenjeni tvrdki za poslaenemu delavstvu v Litiji na podlagi spomenice št. 321/23 z dne 20. 9. 1923 od »Unije stavb. delavcev v Celju«.

Navzoči:

Za podjetje: gosp. Eksner iz Celja in Franc Šorn, polir; za stavbeno nadzorstvo: Krišker Franc; za del. zbornico Josip Kopač; za »Unijo stavb. delavcev iz Celja: Alojzij Leskošek; zaupniki delavstva Weissbacher Franc, Brajer Franc in Povše Adolf.

Po daljši razpravi se sklene soglasno:

- Plače se regulirajo kakor sledi:
 - za polirje na normalno delovno uro od Din 11.— na 13.—;
 - za predelavce na normalno delovno uro od Din 8.50 na 10.—;
 - za tesarje na normalno uro od Din 7.— na Din 8.50;
 - za zidarje, ki so izučeni (kvalificirani) od Din 6.50 na Din 8.—;
 - za zidarje (neizučene) praktične od Din 6.25 na Din 7.50;
 - za kvalificirane težake od Din 6.50 na 6.80;
 - za težake in mladoletne delavce od Din 5.00 na 6.00;
 - za vajence od Din 5.— na 6.—;
 - za ženske od Din 3.50 na Din 4.50.
- Delovni čas se uvede v smislu navedbe št. 290. (Ur. list št. 80 z dne 31. avgusta 1923. ter se priznava v smislu v spomenici označena predloga. (Predlog spomenice se glasi: Delovni čas ne sme presežati vsakih treh mesecev 624 delovnih ur. Preračunavanje se izvrši na ta način, da se štejejo tedni po 43 ur in mesec 208 ur. Več kot 10 ur v enem dnevu se ne sme delati več kakor 624 ur na tri mesece, se plača s 50 odstotnim povišanjem plače.
- Vsako nadurno delo se plača 50 odstotkov višje od plač, ki so navedene pod točkami a, b, c, č, d, e, f, g in h, in od delovnih ur, ki znašajo več kakor 48 ur na teden, odnosno 208 ur na mesec, odnosno 624 ur na četrletje (tri mesece).
- Delo na strehah in pri kanalih se honorira s 25 odstotnim poviškom.
- Priznanje organizacije »Unije stavbinskih delavcev v Celju«, priznajo se delavski obratni zaupniki v smislu § 108 in vršitev njih dolžnosti po § 109. zakona o zaščiti delavcev.
- Nove mezde stopijo v veljavo dne 28. 9. 1923.
- Dodatno se sklene regulirati plače po indeksu po vzorcu steklarne v Hrastniku, ki ga upošlje »Unija« podjetju, na kateri podlagi se bodo mezde spreminjale,

kakor bodo po mestnem magistratu Celje uradno potrjene cene življenjskih potrebščin vplivale, če znaša razlika najmanj 10 odstotkov.

V Litiji, dne 28. septembra 1923.

Sklenjeno in lastnoročno podpisano.

Alojzij Leskošek s. r. Kopač s. r. Rudolf Eksner s. r., Franc Šorn s. r., Franc Krišker s. r., Franc Weissbacher s. r., Franc Brajer s. r., Adolf Povše s. r.

S to pogodbo lahko delavstvo stavbinske stroke uvidi, koliko se lahko doseže moralno in materialno tam, kjer je složno. »Unija« se nadeja, da bo delavstvo povsod na vsaki stavbi uvidelo potrebo združitve in da bo šlo delati samo tja, kjer bo obstajala posebna pogodba brez »Zveze industrijev«.

V podjetjih pa, v katerih smo bili primorani napovedati zaporo, naj nihče ne sprejema dela. S tem boste zidarji graditelji hiš in palač pokazali, da ste solidarni in razredno zavedni delavci, ter da niste voljni biti sužnji kapitalistov, ki vam potom svoje kapitalistične organizacije skušajo odvzeti vse zakonske pravice. Opozarjamo že sedaj vse zidarje in tesarje, Slovenije, da prijavijo v zimskem času svoje naslove in da spomladi ne nastopijo dela brez vednosti »Unije« v Celju nikjer, ker bo vodila »Unija« posredovanje dela za vse stavbinske delavce.

Stavbinski delavci vsi v organizacijo!

Nabiralne pole. Pozivljamo podružnice: Laško in Maribor, da vrnejo nabiralne pole za stavkovni sklad rudarjev in mornarjev na Strokovno komisijo za Slovenijo v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6/II.

Monopolska stroka.

Povišanje mezd in monopolska uprava. Savez monopolskih delavcev in delavk dela še vedno neprestano na to, da se tobačnemu delavstvu povišajo plače. Savez je 27. septembra zopet vložil resolucijo, ki zahteva, da se vprašanje povišanja plač monopolskemu delavstvu takoj reši. Dr. Lotrič je na to opozoril upravni odbor na rešitev in zastopniki saveza so bili osebno pri upravniku ter ga vprašali, kedaj se bo to vprašanje že vendar rešilo. In odgovoril je: »O povišanju se bo razpravljalo v ponedeljek ali sredo, to je 1. ali 3. okt., nakar se bo rezultat razprave in predloge poslalo v odobritev min. financ.« Dr. Lotrič je predlagal, da se poviša plača za 6 dinarjev dnevno in sicer od 1. avgusta t. l. Ako bo uprava ta predlog odobrila, bomo še videli. Uprava Saveza mon. delavcev je predlagala v resoluciji 10 dinarjev dnevno, za kar se pa bije huda borba. Iz tega vidite, da ni ničesar ne od obetanja dr. Lotriča, ne od upravnika monopolov, ako bi ne čuvala na straži neprestano organizacija in bezala, da resolucije ne ostanejo prazen papir, ki se praši po miznicah v monopolski upravi. Zato opozarjamo in pozivljamo delavstvo, da stvori enotno organizacijo tobačnega delavstva in da tobačni delavci kompaktno pristopijo k Savezu monopolskih delavcev in delavk. Organizacija je moč!

D. T. E.

Okrožje.

Več enot skupaj v isti pokrajini je združenih v svrhu lažjega in enotnega tehničnega vodstva ter vzgojnega vodstva v okrožja.

Vodstvo. Okrožje vodi okrožni načelnik z okrožnim vaditeljskim zborom, ki je sestavljen iz načelnikov enot dotičnega okrožja. Načelnikom okrožja naj bo izvoljen najspodobnejši član okr. vaditeljskega zbora.

Zveza.

Zveza DTE združuje vse enote v Sloveniji v eno celoto. Njena naloga je gojiti in pospeševati telovadno idejo, vzajemno podpirati enote in okrožja, zastopana v Zvezi, enotno voditi vse enote, skrbeti za enotno sestavo in metodo telovadbe, prirejati javne nastope, vaditeljske tečaje, izdajati strokovne časopise in knjige ter gojiti stike z delavskimi telovadnimi zvezami drugih držav. Centrala Zveze DTE je v Ljubljani. Zveza DTE je sekcija Del. tel. jednot čksl. in kot taka tudi član Mednarodne socialistične zveze za telesno vzgojo in sport s sedežem v Brusel-u v Belgiji.

Vodstvo Zveze DTE. Upravo Zveze vodi: delegacijski zbor, ki se vrši vsako leto; odbor Zveze, ki je obenem tudi centralni odbor Spl. del. zveze »Svobode« in obstoja iz zastopnikov enot; predsedništvo Zveze, ki je voljeno izmed članov odbora in koji so stalno v Ljubljani. Tehnično (vaditeljsko) organizacijo v celem gibanju vodi Tehnični odbor z zveznim načelnikom na čelu. Tehnični odbor obstoja iz vseh načelnikov okrožij.

Vzroki delavskega telovadnega gibanja.

Začetki delavskega telovadnega gibanja segajo komaj nekaj desetletij v preteklost, toda če spoznamo vzroke za pričetek tega gibanja, nam je takoj jasen njegov velikanski razmah in pa pomen, ki je del velikega socialnega gibanja nove drbe.

Preglejmo v kratkem vzroke, ki so vodili voditelje socialističnega gibanja, da se je tudi telovadno gibanje odcepilo od meščanskega. Kakor že omenjeno, je delavsko telovadno gibanje del socialnega gibanja, in črpa svoje moči iz ravnostih družabnih in ekonomskih virov iz katerih je vzrastlo delavsko poli-

tično gibanje, kojega temelj je kapitalistični način proizvodnje. Ta pa deli družbo v dva razreda, med katerima se bje neizprosno boj za nadvlado in v tem boju vežejo pripadnike posameznih razredov skupni gospodarski interesi in vsled tega nastaja med obema razredoma prepad, ki je vedno bolj in bolj nepremostljiv.

Ta gospodarska ločitev ima pa posledico tudi ločitev v duševnem življenju. Ne samo, da proletarski razred nima dostopa do kulturnih naprav in ustanov nasprotnega razreda in mu tako ni dovoljeno udeleževati se kulturnega življenja ter je s tem vzgojen k čisto drugemu življenjskemu naziranju, temveč ga tudi nasprotni gospodarski interesi vodijo naravnost do sovraštva napram posedujočemu razredu. Jasno je, da iz te sovražnosti izvirajo tudi vsi napadi nad privilegiji posedujočih ter da se slednji v svojo obrambo poslužujejo državne moči, ki stopi s tem v službo razrednega boja in pri tem izgublja pravo v notranjosti družbe svoj ugled. Kar velja na eni strani za pravo in zakon, smatrajo na drugi strani krivico in pa zlorabo zakona. Iz tega se razvijajo tudi različna naziranja o morali, o dobrem

in slabem; često pa velja le ono za dobro, kar služi interesom razreda.

Zasledujemo — li še dalje to verigo razvoja, pridemo končno do dveh različnih svetov s popolnoma različnim mišljenjem in čustvovanjem, katera svetova sta komaj po splošnih zakonih človeštva zvezana med seboj in vodita vsak zase gospodarsko in kulturno življenje.

S tem smo v kratkem razmotrivali vzroke, ki so napolili delavstvo drugih držav, da se je odcepilo od meščanstva i v kulturnih ozirih in da se je začelo ustanavljati samostojna izobraževalna društva — katerim prištevamo tudi telovadne enote.

Strokovna komisija pripravlja izdajo

Delavskega koledarja 1924

Opozarjamo na to posebno delavsko zaupnike in funkcionarje, da agitirajo med delavstvom za naročbo. Cena bo nizka in ne bo višja od cene koledarja za l. 1923. Prednaročila sprejema Strokovna komisija za Slovenijo, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6./II.

Rudarska stroka.

Zbirka »Unije slov. rudarjev« v Zagorju ob Savi za stavkovni sklad rudarjev do 25. sept. 1923. Podružnice »Unije« so poslale: Podruž. Velenje 2495.85 Din, podr. Zabukovca 2441.50 Din, podr. Črna 2071.75 Din, podr. Leše 1403.50 Din, podr. Liboje 323 Din, podr. Zagorje 255 Din, podr. Štore 64 Din, podr. Mežica 415 Din. Ostale stroke so poslale: Steklarji Hrastnik 2089 Din, Tiskarji Maribor 447 Din, Občina Zagorje 100 Din, Strokovna komisija 4000 Din. Skupaj 16.269.35 Din.

Oblačilna stroka.

Osrednji občni zbor. Osrednje društvo oblačilnih delavcev in sorodnih strok na slov. ozemlju v Ljubljani sklicuje 21. oktobra 1923 svoj redni občni zbor. Kraj se določi pozneje, kar bomo tudi pravočasno objavili. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. a) Poročilo predsedstva, b) Poročilo tajnika, c) Poročilo blagajnika, d) Poročilo nadzorstva. 3. Poročila podružnic. 4. Naš položaj (mezna politika in ujedinjenje). 5. Volitev odbora. 6. Razno. Za osrednjo upravo: Anton Prezeli, t. č. predsednik; Slavko Gorenc, t. č. tajnik.

Vestnik »Svobode«.

Delegacijski zbor. Glasom sklepa redne seje centralnega odbora »Svobode« z dne 18. sept. t. l. se ima vršiti v dnevih od 8. do 9. decembra izredni delegacijski kongres Splošne delavske izobraževalne zveze »Svobode« in sicer po sledečem redu: Prvi dan bodo zborovanja posameznih odsekov vseh podružnic v svrhu ustanovitve posameznih podzvez. Sklepe teh zborovanj pa bo obravnaval celokupni zbor prihodnji dan. — V ta namen pozivljamo vse podružnice »Svobode«, da nam najkasneje do plenarne seje »Svobode«, ki bo 14. t. m. pošljejo število odsekov, sicer ne morejo priti odseki na zboru v poštev. — Centralni odbor »Svobode«.

Dopisi.

Prevelika natančnost. Pod tem naslovom je priobčil »Delavec« v št. 37. z dne 13./9. 1923 dopis naperjen proti meni. Nimam navade se razgovarjati proti napadom priobčenih v časopisih, toda ker je ta dopis priobčen tako, da odseva iz njega namen pokazati me pred delavstvom, kot da nastopam proti

istemu sovražno, se čutim vendar dolžnega odgovoriti nanj. Soderugom, ki se bavijo pobližje z delavskim gibanjem, je moje ime pobližje znano, ker sem se aktivno udeleževal v delavski politiki, dokler se ni začelo z razkrajalnimi delomi od strani ljudi, ki so zasledovali v delavski politiki svoje osebne namene. Štemel sem vedno za tem, da se položaj delavstva zboljša. Isti cilj sem zasledoval tudi kot nameščenec zavoda delavskega zavarovanja, ter delal na to, kolikor je pač bilo v mojih močeh, da postane gospodarsko tako močan, da bo kos svojim nalogam. Nastopal sem vedno proti zlorabam zavoda in ravno to morda ni ugajalo nekaterim, ki so se hoteli na ta način okoristiti, ter sem si z njihove strani nakopal osebno sovrašstvo, kakoršno odseva iz omenjenega dopisa. Bili so slučajni, ko se je potem raznih uradnih ugotovitev dognalo, da so svoji člani posestniki ter so torej imeli iz posestva lastne dohodke in v jurističnem smislu po določbah 45. toč. niso bili upravičeni do dajatev na račun zavarovanega člana. Ker so mislili, da se bo za njih z ozirom na to, da so bili moji osebni prijatelji, spregledalo te zakonite določbe, so bili ogorčeni, ker se to ni zgodilo. Trdili so še naprej, da niso lastniki posestev, treba je bilo torej potem najbližje državne oblasti orožnikov ugotoviti dejanski stan. Dotični, h katerim so torej prišli orožniki poizvedovat, naj pripišejo to svoji trmoglavosti, ker so mislili, da za njih kot osebne prijatelje predpisi zakona ne veljajo. V službi sem postopal vedno strogo nepristransko proti vsakomur, ter sem se ravnal strogo po predpisih, ker sem se zavedal svoje odgovornosti, kar lahko vsi nameščenec potrdijo. Dopisnika pozivam, da se pod podobne dopise, s katerimi ima namen škodovati njemu ne ljubim osebam na eksistenci v bodoče podpiše, da bo vedel vsakdo s kom ima opraviti z ozirom na trditve. Da se ne ravnam po predpisih zakona, svetujem dopisniku, naj pošlje ovadbo na mojo nadrejeno oblast in uvede disciplinarno postopanje proti meni ter ugotovi koliko je na tem resnice. Imam mirno vest, ker sem si svest, da sem postopal vedno korektno in tako, kot so to zahtevali skupni interesi delavstva in zavoda, ki služi tem interesom. Nikakor pa ni na mestu, da se mi hoče na ta način iz osebnega sovrašstva škodovati, da se me skuša pred javnostjo na zahrbtn način diskreditirati. — n — n —

Država si je pomagala s tiskanjem novih bankovcev. Zneski za najpotrebnejše predmete so narastli, da ni možno govoriti. Poleg tega pa še reparacijska izplačila! Zanimivo je, da državnega denarja nihče ni več hotel sprejemati, in da so posamezna podjetja izdala svoj lasten denar. Finančni minister je zato prišel na idejo ustanoviti novo valuto, in sicer se bo novi denar imenoval »Bodenmark«, krit bo z rentnimi listi v zlatih markah. Dosedanji papirni bankovci se bodo uporabljali kot drobiž. Tako se bo zgodilo, da bo dobil natakark za napitnino na milijone mark, ki jih bo pa potem z lahko vestjo ali celo z jezo vrgel proč.

V prav tako težavnem položaju se nahaja tudi Bolgarska. Zadnja poročila pa že kažejo, da so vstasi popolnoma premagani in da je Cankov zopet zmagal. Tako se je blamiral marsikak časopis, ki je prorokoval sijajno zmago tako slabo organiziranih zemljoradnikov in komunistov.

Spor med Jugoslavijo in Italijo še ni rešen in se bo menda toliko časa zadrževal, da bodo rešene vse verne duše v včah, nas bo pa vrag pobasal.

Našemu zunanjemu ministru dr. Nižiču so bila tla že hudo izpodkopana, ker si je nakopal mnogo nasprotnikov v lastni stranki, zlasti v radikalnem poslanskem klubu. Vendar se mu je posrečilo obdržati svojo pozicijo, ker uživa na dvoru dovelj ugleda.

Zasedanje narodne skupščine se bliža koncu. Na sobotni seji je radikalna večina s kupljenimi glasovi manjših strank sprejela takozvane proračunske dvanajstine za prihodnje tri mesece. Torej pet let nismo mogli spraviti državnega proračuna v red! In to vse po zaslugi »državotvornih« elementov.

Razno.

V razmišljanje. Zadnja »Volksstimme« (nemško glasilo SSJ) prinaša članek pod naslovom: »Massenaktion«, v katerem raziskuje vzroke poloma rudarske stavke. Po temeljiti razpravi prihaja do zaključka, da je polomu kriva popolna nezmožnost in neresnost nezavisnih strokovničarjev. Na koncu svoje razprave nasvetuje člankar, naj se naše organizacije iz te polomije uče, in naj v bodoče v stavkah, ki so že vnaprej izgubljene sploh ne sodelujejo, če tudi so v dotičnem podjetju v manjšini. Kajti podpiranje demagogije zaradi solidarnosti ni naša dolžnost.

Stališče tega članka je tako podprto, da bodo morale naše strokovne organizacije resno razmišljati o njem. Popolnemu razbitju železničarjev je sledilo sedaj razbitje rudarjev in naše organizacije bodo morale napraviti temu puščenju enkrat energičen konec.

Posredovanje dela.

Delo iščejo:

Pri Državni Borzi Dela v Ljubljani: vrtnarji, steklar, kamnosek, kovači, kleparji, železostugarji, stavbeni in strojni ključavničarji, zlatar, elektromonterji, mehaniki, mizarji, kolarji, žagarji, sedlarji, krojači, čevljarji, peki, mesarji, zidarji, vodovodni instalater, strojniki, kurjači, trgovski sodniki, ekonom, ekonomski pomočnik, delovodja špirituoznih izdelkov, preddelavec za izdelovanje drož, gradbeni risar, risar narodne ornamentike, poslovodja lesne stroke, kontorist-praktikant, trgovski potnik, skladiščniki, nadzorniki delavcev, solitator, pisarn. moči, sluge, hišniki, vratarji, čuvaji, vajenci, vzgojiteljice, prodajalke, kontoristinje, restavracijska blagajničarka, natakarkica, šivilje, gospodinja, delavke, vajenke itd.

Pri Državni Borzi Dela v Murški Soboti: krojači, trgov. pomoč., ključavničarski vajenci itd.

V delo se sprejmejo:

Pri Državni Borzi Dela v Ljubljani: starejši strojni ključavničarji, kotlarji, kleparji, mizarji, žagarji za vodno žago, žagarji za venecijansko žago, žagarji gateristi, žagarji, izdelovalci gamaš, čevljarji, čevljarski delovodje, ščetar, klobučar, mlinar, mesarji, sodavičarji, pleskarji, zidarji, potnik za kravate, kavararica natakarkica, kuharice, služkinje, vajenci, perice, vajenci, gozdni delavci.

Pri Državni Borzi Dela v Ptuj: pristav, viničarji, hlapci, rudarji, vrtnarji, lončar, kovači, kolarji, sodarji, pletarji, sedlarji, jermenar, čevljar, hišni hlapci, dekle, kuharica, sobarica, služkinje, vajenci raznih strok itd.

Pri Državni Borzi Dela v Murški Soboti: mizarji, navad. delavci itd.

Čevlji domačih tovarov Peter Kozina & Ko z znamko »Peko« so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo: Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

Razgled po svetu.**Tedenski pregled.**

Ljubljana, 2. oktobra 1923.

V Ameriki je sedaj poleg nekaj manjših sporov med delodajalci in delavstvom največjega pomena stavka delavcev oblačilne industrije, ki jo vodi strokovna organizacija krojačev. Stavkovno gibanje ima pričakovati uspeha, ker jo podpira močna delavska stranka predvsem s svojim razširjenim tiskom. Seveda se bo gibanje po mnenju voditeljev stavke vlekle nekaj mesecev. Ker razpolagajo delavske organizacije v Ameriki z izdatnimi podporinimi fondy, je docela upravičena misel, da se konča stavka s popolnim uspehom.

Zveza ali Društvo narodov zopet zaseda. Mimogrede omenjamo, da je bilo društvo narodov ustanovljeno po vojni, da rešuje spore, ki so med toliko narodi in državami skoro neizogibni in je torej z ozirom na to naslednik bivšega mednarodnega razsodišča v Haagu. Kakor so pri tem razsodišču golobčka miru oskubili in z njegovo palmo — simbolom miroljubnosti — zanetili svetovni požar, tako tudi sedanje društvo narodov ne more zaznamovati znatnejših uspehov in je še zelo daleč do uresničenja svojega sicer idealnega programa. In svoj cilj bo tudi težko doseglo, ker se pač ni postavilo na pravilno stališče reševanja mednarodnih sporov. Na ta način bi se spori med narodi ne bi smeli reševati: zakaj tako poslovanje je pač reševanje sporov med kapitalističnimi mogotci posameznih držav, ki pa z reševanjem sporov med narodi nima prav nič opraviti.

Konkreten vzgled, kako se rešujejo takozvani mednarodni zapletljaji, nam nudi Nemčija. Mednarodni kapitalizem in pruski militarizem sta pognala nemško ljudstvo v svetovno morijo. Ker je bil militarizem in kapitalizem, — ki pa sta na obeh straneh črpala svoje sile iz ljudstva — Nemčijo napadajočih oziroma proti Nemčiji borečih se držav, močnejši, je naravno, da je podlegla Nemčija. Za svoj greh se Nemčija krvavo in kruto pokori. Pokori se pa ljudstvo, ki ni bilo krivo vojne; družina krvoloka Viljema pa si preganja dolgečas po razkošnih evropskih gradovih in vilah. Vođeči generali žalostne slave so še vedno od meščanskih krogov čislani gospodje.

Ko že govorimo o Nemčiji, moramo povdariti dejstvo, da je Nemčija izgubila tudi drugo, to je gospodarsko vojno. Nemčija je kapitulirala. Galski petelin (Francija) se mogočno košati na germanski groblji. Nemški državni organizem razpada. Bavarska se hoče popolnoma odcepiti od Prusije, zapadni najbogatejši del: Porenje in Poruhrje, so utrgali Francozi, iztočno stran so okrnili Poljaki. Po bivših nemških pokrajinah so postavljeni državni komisarji, ki drug drugega ogrožajo. Z ene strani obstoječi režim monarhisti, ki imajo dokaj uspeha. Zdi se nam, da se hoče Bavarska odcepiti od socialističnega Berlina, da se potem združi z monarhističnim Berlinom, ako bi monarhistom uspela njihova akcija.

V splošnem življenje v Nemčiji ni nič kaj prikupljivo. Skoro neverjetni padec je povzročil strahovito draginjno.

Išče se pod zelo ugodnimi pogoji spreten kovino-livar
 Ponudbe naj se pošlje na H. Stolca sinovi, Novi Sad.

Jugometalija sprejme takoj 2 dobro izurjena
 kotlarska pomočnika

Ponudbe sprejema pismeno ali ustmeno »JUGOMETALIJA«, r. z. z o. z., LJUBLJANA, Kolodvorska ulica številka 8.

Zadružna banka

v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 5

sprejema hranilne vloge na tekoči račun in na knjižice: obresti po dogovoru. Bančne posle izvršuje najkulantneje.

Delniški kapital K 10.000.000.

Brzjavni naslov: Zadrubanka. — Telefonska številka 367.